

Veerman

effecten daarvan en de invoering-smogelijkheden. Op dit moment leg ik mij echter niet vast op de invoering van een dergelijk systeem of op de vorm. Als de heer Waalkens bij zijn motie blijft zoals deze nu luidt, dan ontraad ik de aanneming daarvan.

De tweede motie heeft betrekking op het prijsverschil. Ook voor deze motie ontbreekt de sympathie bij mij niet, maar wij moeten een paar dingen in ogenschouw nemen. In de eerste plaats is de biologische landbouw niet de enige vorm van landbouw die aanspraak kan maken op het predikaat duurzaam. De tweede zaak is procedureel van aard. Dit najaar zullen wij de ondersteuningsprogramma's biologische landbouw evalueren. Dat rapport komt beschikbaar in september. Dan hoort daar ook een nieuwe beleidsnota bij van mijn departement. De motie loopt daarop vooruit. Mijn derde punt is een principiële punt. De toeslagen die wij aan de biologische landbouw zouden geven, worden verdisconteerd in de grondprijs. Bij vervreemding van die grond is degene die de grond verwerft dat verschil kwijt, omdat het achterblijft in de productiefactor grond. Dat weten wij sinds Ricardo het ongeveer 170 jaar geleden heeft opgeschreven. Het is dus nog maar zeer de vraag of het een effectief instrument is. Om die reden ontraad ik de aanneming van deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende moties donderdag aan het eind van de vergadering te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 19 juni 2004 over de **verkoop agrarische domeingronden**.

De heer **Waalkens** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben gesproken over het beleidskader van de verkoop van Rijksbezittingen. Met name de transacties op het gebied van domeingronden en grondbankkavels hebben wij uitvoerig besproken met de staatssecretaris. Deze transacties komen tot stand op basis van de

verhouding van eigenaar, verpachter en pachter. Bij de vaststelling van de verkoopprijs wordt nadrukkelijk en terecht rekening gehouden met de verhouding tussen verpachter en pachter. Het kan echter niet zo zijn dat de staat geen aanspraak kan maken op een excessieve meerwaarde die in een bepaalde periode ontstaat, los van strategische beoordelingen. Op dit punt wil ik een motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet bij de vervreemding van domeingronden geen anti-speculatiebeding opneemt;

constaterende dat alle fracties in het algemeen overleg van 19 juni 2003 hierop hebben aangedrongen bij de staatssecretaris en dat de staatssecretaris dit ook heeft toegezegd in het algemeen overleg;

overwegende dat de gronden nu voor een prijs worden verkocht, waarbij rekening gehouden wordt met de huidige relatie tussen pachter en verpachter;

overwegende dat het zeer ongewenst zou zijn indien verkrijgers de grond zouden kopen met speculatieve doeleinden;

van mening dat het niet de bedoeling kan zijn dat een nieuwe eigenaar de (eventuele) meerprijs bij doorverkoop binnen bepaalde tijd zelf behoudt;

overwegende dat niet in alle gevallen kan worden bepaald welke domeingronden in de toekomst strategisch zullen blijken te zijn, zodat terugkoop door de overheid niet altijd aan de orde is;

verzoekt de regering, bij vervreemding binnen 10 jaar van domeingronden in een anti-speculatiebeding op te nemen dat overwinsten naar de overheid terugvloeiën, naast het terugkooprecht door de overheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Waalkens.

Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 18 (24490).

Staatssecretaris **Wijn**: Mijnheer de voorzitter. De heer Waalkens heeft een motie ingediend met een strekking waarover wij in het algemeen overleg natuurlijk ook al uitgebreid van gedachten hebben gewisseld. De soort domeingronden die wij voornemens zijn te verkopen, zijn niet-strategische gronden. Het gaat dus om gronden waarvan wij uit hoofde van provinciale streekplannen, gemeentelijke streekplannen, de Ecologische Hoofdstructuur etc., niet verwachten dat zij gebruikt zullen moeten worden voor de strategische doelstelling, althans niet binnen de termijn van tien jaar die de heer Waalkens ook in zijn motie noemt.

Wij zijn vorig jaar al begonnen met het verkopen van eeuwigdurende-erfpachtgronden. Ook daar hebben wij toen een recht van terugkoop bij opgenomen. Wij zijn ook nu voornemens om dat te doen. Dat recht van terugkoop houdt in dat een erfpachter verplicht is om de grond eerst aan de Staat aan te bieden, als hij binnen tien jaar de grond wil doorverkopen. Daarmee heeft de Staat een voorkeursrecht om de grond terug te kopen. De prijs waartegen de Staat die grond mag terugkopen, is de agrarische waarde. Stel dat van een stuk land blijkt dat het zal worden gebruikt voor een stad of een stuk weg, dan is de waarde natuurlijk veel hoger dan de agrarische waarde. Grond waarop een huis staat, is meer waard dan grond waarop gewassen worden verbouwd. De Staat kan dus terugkopen tegen de lagere agrarische waarde. Het voorkeursrecht geldt alleen als de grond moet worden aangewend voor publieke doelstellingen waarvoor een bestemmingswijziging van de grond noodzakelijk is. Er moet dus bij een andere overheidspartij het voornemen bestaan om de grond aan te wenden voor een andere dan een agrarische bestemming. Dat lijkt ons genoeg. Op een redelijke wijze zijn de belangen van de Staat gewaarborgd, als die kan terugkopen bij een dergelijke bestemmingswijziging.

Uit de motie van de heer Waalkens begrijp ik dat hij twee zaken tegelijkertijd wil. Hij wil dat

Wijn

overwinsten naar de overheid vloeien en dat er een terugkooprecht voor de overheid is. Als dat zou gebeuren, zou dat de waarde van de grond te veel in prijs drukken. Wij willen natuurlijk ook op dit moment een goede prijs maken voor de grond. Het is zelfs mogelijk dat dit een zodanig vraagbeperkend effect heeft, dat men niet eens meer geïnteresseerd is in de grond. Al met al is wat de heer Waalkens vraagt in de motie, enigszins overvraagd. De Staat kan zich volledig comfortabel voelen bij een recht om de grond na tien jaar terug te kopen als die wijzigingen er blijkt te zijn. Op dat moment kan de Staat de grond ook terugkopen tegen een prijs die economisch zeer gunstig is. Ik moet dan ook aanvaarding van de motie ontraden.

De heer **Waalkens** (PvdA): Naast het terugkooprecht gaat het ook om de mogelijke meerwaarde die in een bepaalde periode ontstaat. Bij verkoop en doorverkoop aan derden kan de overheid dan de la opentrekken om de meerwaarde te incasseren. In de verhouding tussen de pachter en verpachter wordt een redelijke prijs afgesproken. Dat is ook alleszins te rechtvaardigen. Het gaat echter niet aan om de toevallige meerprijs die op enig moment ontstaat, te laten bij degene die het heeft verkocht, doorverkoopt en vervolgens een cruise gaat maken op de Middellandse Zee of nog veel verder weg tegen duur en moeizaam vergaard belastinggeld. Het moet u aanspreken dat wij willen helpen om in die zin de staatskas niet te kort te doen en die speculatieve eindjes eraf willen knippen door een anti-speculatiebeding op te nemen.

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter. De heer Waalkens zegt nu dat wij moeten voorkomen dat de gronden gebruikt worden om te speculeren. Ik wijs erop dat de gronden die wij nu gaan verkopen, gronden zijn die in de komende tien jaar niet worden gebruikt voor het realiseren van strategische doelen. Dat wil zeggen dat deze gronden de komende tien jaar niet nodig zijn voor het uitvoeren van de nota Ruimte of voor het realiseren van Vinex-lokaties. Zij zullen ook niet gebruikt worden voor de aanleg van infrastructuur, de aanleg van treinrails of voor stedelijke uitbreidingen. Daarom is de kans dat wij bij

deze gronden met speculaties te maken krijgen buitengewoon klein.

Stel dat iemand nu grond van de Staat koopt en die binnen tien jaar wil doorverkopen. In dat geval heeft de Staat op grond van de condities die ik zojuist heb aangegeven het recht om die grond terug te kopen. De Staat kan die grond dan kopen tegen de boerenwaarde, de agrarische waarde, en hoeft daarvoor niet de nieuwe waarde, bijvoorbeeld de woningbouwwaarde, te betalen. Eventueel kan de Staat dus ingrijpen bij transacties. Dit alles bij elkaar moet voldoende zekerheid bieden voor de bestemming van de grond en voor de financiële aspecten.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de motie donderdag aan het eind van de vergadering te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 23 juni 2004 over **onderzoek fraude bouwbedrijven**.

□

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Voorzitter. Vorige week woensdag hadden wij een algemeen overleg met de staatssecretaris van Financiën en de minister van Economische Zaken over de vraag hoe je frauderende bouwbedrijven die weigeren om informatie te overleggen aan de hand waarvan de belastingaanslag kan worden opgelegd, alsnog daartoe kunt bewegen. De staatssecretaris van Financiën heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om het opleggen van een dwangsom door de Belastingdienst in bepaalde gevallen mogelijk te maken. Aanvankelijk was hij van plan dit wetsvoorstel in het voorjaar van 2005 naar de Kamer te sturen, maar dat zou betekenen dat een en ander pas op zijn vroegst in het najaar van 2005 operabel zou zijn. Op ons aandringen ± wij hebben erop gewezen dat de staatssecretaris het probleem voortvarend wil aanpakken ± komt de staatssecretaris al meteen na de zomer met het wetsvoorstel, waarvoor dank.

Het belangrijkste van het debat was echter de constatering dat de NMa op grond van haar geheimhou-

dingsplicht geen gegevens mag doorspelen aan de Belastingdienst. Dit kunnen wij niet uitleggen aan de normale belastingbetaler. Fraude-rende bouwbedrijven kunnen op grond van de Mededingingswet zo onder hun belastingplicht uitkomen. Dit steekt te meer nu de uitwisseling van gegevens tussen bijvoorbeeld het SUWI en de Belastingdienst en tussen de Belastingdienst en het openbaar ministerie wel veelvuldig voorkomt. De minister legde uit dat hij huiverig is om de bepaling over de geheimhoudingsplicht uit de Mededingingswet te schrappen. Hij is namelijk bang dat bedrijven zich dan niet meer vrijwillig bij de NMa zullen melden. Daarom dien ik op dit punt een motie in die, zoals het er naar uitziet, kamerbreed zal worden ondersteund.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat alles in het werk moet worden gesteld om weigerachtige bedrijven ertoe te bewegen informatie aan de fiscus te overleggen op grond waarvan de belastingaanslag kan worden opgelegd;

overwegende dat de handhaving van de Mededingingswet en de effectiviteit van de NMa van eminent belang zijn;

overwegende dat de Mededingingswet beperkingen oplegt aan gegevensuitwisseling tussen de NMa en de Belastingdienst;

overwegende dat overheidsdiensten elkaar moeten bijstaan bij de uitoefening van hun publieke taken en daarbij eenduidigheid moeten uitstralen;

verzoekt de regering om een analyse van de werking en de onderlinge verhouding van de Mededingingswet en de Algemene wet rijksbelastingen hierover;

verzoekt voorts, zonder afbreuk te doen en ratio van de Mededingingswet, indien nodig, de wet zodanig aan te passen dat gegevensuitwisseling tussen beide instanties vergemakkelijkt wordt,